

ВЪВЕДЕНИЕ

В ДЕСЯТКАТА

Всеки път, когато човек защити идеала си или с действията си се опитва да подобри съдбата на хората, или се изправи срещу неправдата, той изпраща вълничка надежда. Когато от милиони места тръгнат такива вълни на енергия и смелост, те се обединяват в поток, който може да сруне и най-дебелите стени на потисничество и съпротива.

Робърт Ф. Кенеди

Когато Тим Кук поема поста на изпълнителен директор на Apple през 2011 г., трябва да оправдае големи очаквания. Една от най-големите, най-напредничавите корпорации в света току-що е загубила своя основател визионер. Стив Джобс и създадената от него компания са нещо повече от емблема, а след неговата кончина зложелателите заговарят за неизбежен крах. Налице са изгряващата конкуренция на Android и несигурното бъдеще на заплануваните продукти, така че Кук може да погуби всичко това, заемайки мястото на лидера.

Критиците обаче грешат. Скачаме осем години напред и откриваме, че под ръководството на Кук Apple

„избива рибата“. След смъртта на Джобс Apple поставя поредния рекорд, като се превръща в първата компания с пазарна капитализация *1 трилион* щатски долара, което я прави и най-скъпата в света. Цената на акциите почти се е утроила. Финансовите ѝ резерви са се учетворили от 2010 г. насам, достигайки рекордните 267,2 милиарда долара, и това въпреки похарчените близо 220 милиарда за обратно изкупуване на акции и изплащане на дивиденди. За сравнение, правителството на САЩ разполага само с 271 милиарда долара.

За да придобиете някаква представа в какъв колос се превръща Apple под вещото ръководство на Тим Кук, само ще споменем, че към момента на писането на тази книга, т.е. през първото тримесечие на 2018 г. приходите на компанията са 88,3 милиарда долара, от които 20 милиарда са печалба. За сравнение Facebook, които имат 2,2 милиарда активни потребители, са направили само 40,6 милиарда за цялата 2017 г. Няма да споменавам, че за тези три месеца в Apple влизат почти толкова пари, колкото са влезли във вечния ѝ съперник Microsoft за цялата 2017 г. – 90 милиарда долара.

Apple на Кук разбива конкуренцията по почти всеки възможен начин:

- iPhone е най-успешният продукт за всички времена. От Apple са продадени над 1,2 милиарда бройки за десетте години от представянето му на пазара, четири от които благодарение на ръководството на Стив Джобс, останалите са под шапката на Кук. Общият размер на продажбите наближава 1 трилион долара. Под Android може да се продават повече бройки апарати, но като приходи Apple са лидер и получават 80% от печалбите на цялата индустрия с мобилни апарати. Докато Apple продават с марж на печалба между 30% и 40%, останалите участници на

пазара се съревновават в долния сегмент на пазара, където печалбите са минимални. След излизането на iPhone X и разновидностите му пазарът на Apple продължава да расте. Всички други трябва да се бият за все по-оскъдни печалби.

- Apple печелят и от компютри. Макар този продукт да е второстепенен за компанията след iPhone, Apple наскоро увеличи дела си в пазара за персонални компютри за първи път от десетилетия, като са единствената компания, при която се наблюдава подобен феномен. Продажбите на PC трайно спадат след пика си през 2011 г. Благодарение на таблетите и смартфоните няма изгледи пазарът за персонални компютри да се съживи. Откакто обаче Кук пое юздите на Apple, компанията стабилно разширява участието си на този пазар, като от 5% през 2011 г. сега владее около 7%. Напредъкът може да изглежда скромнен, но също като с iPhone Apple се конкурира само в най-високия пазарен сегмент.

- Apple създава цял един нов пазар, този на мобилните аксесоари. Пуснат на пазара през април 2015 г., Apple Watch е първият значим продукт от ерата на Тим Кук, разработен без идейното участие на Стив Джобс. Той е бавно налагащ се хит, като към настоящия момент Apple Watch носят над 40 милиона потребители, а продажбите му нарастват с 50% всяко следващо тримесечие. Бизнесът с часовници на Apple вече е по-голям от този на Rolex. Друг хит на Apple са AirPods. Компанията очаква да продаде 50 милиона от тях през 2018 г., както и от слушалките AirPods and Beats. С новата си тонколона Home Pod аудиобизнесът на Apple би могъл да надскочи приходи от 10 милиарда долара годишно.

- Бизнесът с услуги на Apple също нараства с главомайваща скорост. Донесъл 9,1 милиарда долара през второто тримесечие на 2018 г., той е вторият по значимост сегмент на Apple и почти толкова голям колкото телевизионната сателитна компания Dish Networks. Дори отделени от Apple, услугите ѝ биха намерили място в списъка компании Fortune 500. Някои хора смятат, че услугите, основани на продажбите на музика, приложения и дигитални абонаменти, биха могли да достигнат обеми, по-големи дори от Disney или Microsoft – от порядъка на 50 милиарда долара до 2020 г., което да надхвърли общия обем на Mac и iPad.

Може би най-доброто все още предстои. Зад кулисите се говори, че в Apple се разработва роботизиран автомобил, който, ако бъде успешно конструиран, ще разклати автомобилната индустрия за 2 трилиона долара по начина, по който компанията го направи и с тази на мобилните телефони. General Motors и Ford може да последват стъпките на Nokia и Motorola.

Напук на всички очаквания Apple се радва на безпрецедентен успех под ръководството на Тим Кук, а бъдещето ѝ изглежда светло. Въпреки страховете, че много от работещите в нея таланти ще я напуснат след смъртта на Джобс и тя ще бъде „изкормена“ от конкуренцията, Кук успя в общи линии да опази ръководния екип, който наследи от Джобс, като го допълни с кадърни и класни играчи по свой избор. Той не само поведе компанията през времената на несигурност след смъртта на Джобс и я разви до неподозирани размери, но и проведе културна революция вътре в нея. В Apple вече не царят напрежение и вътрешни дразги и това се случва, без да се променя същността на компанията и на водещите продукти, за да се увеличи печалбата.

Докато Джобс настройва екипите, а понякога дори отделни личности една срещу друга, Кук следва един по-хармоничен подход. Освобождава служители, източници на конфликти и драми, и подобрява сътрудничеството между гледащите се на кръв до онзи момент отделни екипи.

Кук вярва дълбоко, че в компаниите трябва да са на лице добра стратегия и фирмени ценности. Към края на 2017 г. без много шум са концептуализирани неговите шест основни ръководни принципа, публикувани в някакъв финансов доклад, а след това и поместени в уебстраницата на Apple. Макар да не са официално потвърдени от него или от организацията, като погледнем назад към осемте години и анализираме лидерския му стил, ще видим, че тези принципи хвърлят светлина върху подхода му като ръководител и обясняват всичко, което е направил в Apple:

- *Достъпност*: Apple вярва, че достъпността е основно човешко право и технологията трябва да е достъпна за всеки.

- *Образование*: Apple вярва, че образованието е основно човешко право и то трябва да е достъпно за всеки.

- *Околната среда*: Apple полага грижи за околната среда, както чрез производството на продуктите си, така и чрез техния дизайн.

- *Приобщаване и разнообразие*: Apple вярва, че разнородните екипи спомагат иновациите.

- *Сигурност и поверителност*: Apple вярва, че личното пространство е основно човешко право. Всеки продукт

на компанията бива създаден така, че да опазва вашата сигурност и поверителност.

- *Отговорността на доставчиците:* Apple образова и подпомага хората от своята верига на доставки за опазването на най-ценните природни ресурси.

Докато пишех тази книга, стана ясно колко дълбоко са залегнали тези ценности в стила на ръководство на Кук. Ще прочетете как ги е формулирал и приложил в компанията още от първия ден, в който се присъединява към нея чак до наши дни. Ще проследим как ги е развивал през живота си и как те залягат в сърцето и душата на фирмената култура на Apple, като проучим обстоятелствата, при които Кук наследява този висок пост, колко големи са били залозите, а след това ще се върнем назад към детството му, ранната му кариера и годините му в Apple.

Настанила се в наскоро завършената си централа – футуристична сграда във формата на космически кораб, една от най-големите в Силициевата долина, компанията Apple се готви за трето действие – въвеждането на компютризацията в незавладени до момента територии – медицината, здравеопазването, фитнеса, автомобилната индустрия, умните домове, както и много други. Apple става повече от бизнес легенда при управлението на Кук, затова е време по достойнство то да бъде оценено и представено пред света. Именно той направи Apple първата компания в света, която струва 1 трилион долара. На следващите страници ще намерите историята на Тим Кук – мълчаливият гений, който издигна Apple над върха.